

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин та регіональних студій

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
«Європейська та євроатлантичні інтеграція України»

Підготовки бакалавра
Спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Силабус освітнього компонента «Європейська та євроатлантична інтеграція України» підготовки бакалавра, галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», за освітньою програмою «Міжнародні відносини».

Розробник: к.е.н., доц. Балак І. О.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Балак І. О.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та регіональних студій
протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри: доф. Коцан Н. Н.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» «Міжнародні відносини» бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 150/5		Рік навчання 3, 4
		Семестр 6, 7
		Лекції 34 год. (16 год., 18 год.)
		Семінари 38 год. (18 год., 20 год.)
		Самостійна робота 68 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 10 год.
		Форма контролю: екзамени
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

ППП Балак Ілона Олександрівна

Науковий ступінь кандидат економічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри міжнародних відносин та регіональних студій

Контактна інформація (номер мобільного зв'язку, електронна адреса) Balak.Ilona@vnu.edu.ua

Дні занять (посилання на електронний розклад) <http://94.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Освітній компонент «Європейська та євроатлантична інтеграція України» охоплює теоретичні основи вивчення сучасного зовнішньополітичного та зовнішньоекономічного курсу України, структуру й функціонування інтеграційних об'єднань ЄС і НАТО, розглядає виклики й проблеми, що постають перед ними в сучасних умовах. Важливе місце в структурі курсу займають проблеми політичної, економічної безпеки України, а також особливості сучасних інтеграційних та дезінтеграційних процесів, що постають перед державою.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою курсу є вивчити сутність, види інтеграції, особливості функціонування інтеграційних об'єднань ЄС і НАТО, проблеми, які постають перед Україною та можуть виникнути в подальшому при реалізації європейських та євроатлантичних інтеграційних прагнень держави.

Основними завданнями курсу є:

- проаналізувати теоретичні аспекти інтеграції;
- визначити суть та дати власну оцінку зовнішньополітичного та зовнішньоекономічного курсу України;
- розкрити роль ЄС в сучасній системі міжнародних відносин;
- проаналізувати стан та сучасні проблеми міжнародної безпеки, роль НАТО як оборонного інтеграційного об'єднання;
- осмислити процеси, перспективи та наслідки сучасних інтеграційних процесів в Україні;
- аргументувати власні погляди на основні суперечності інтеграційних процесів України.

3. Результати навчання (Компетентності).

	Ефекти	Відповідний код критерію
Загальні компетенції	Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України	ЗК1
	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ЗК3
	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	ЗК12
	Ефекти	Відповідний код критерію
Спеціальні (професійні) компетенції	Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному	СК2
	Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях	СК3
	Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав	СК5
	Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України	СК7
	Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені	СК8
	Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними	СК11
	Ефекти	Відповідний код критерію
Результати навчання	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин	РН01
	Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці	РН03
	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях	РН06
	Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій	РН08
	Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин,	РН13

	міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.	
	Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності	PH16
	Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів	PH17

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Семінарські	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Європейська інтеграція України						
Тема 1. Теоретичні основи вивчення інтеграції	7	2	2	3	–	ДС/4
Тема 2. Виникнення та розвиток європейської інтеграції	7	2	2	3	–	ДС/4
Тема 3. Цілі та цінності ЄС	7	–	2	3	2	ДС/4
Тема 4. Інституції ЄС	7	2	2	3	–	ДС/4
Тема 5. Політики ЄС	8	2	2	4	–	ДС/4
Тема 6. Нормативно-правові засади інтеграційних процесів в Україні	8	2	2	4	–	ДС/5
Тема 7. Співробітництво України з ЄС	8	2	2	4	–	ДС/5
Тема 8. Східне партнерство та угода про асоціацію Україна – ЄС	9	2	2	4	1	ДС/5
Тема 9. Сучасні проблеми європейської інтеграції України	9	2	2	4	1	ДС/5
Разом за модулем 1	70	16	18	32	4	40
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						МТР/60
Змістовий модуль 2. Євроатлантична інтеграція України						
Тема 10. Історія формування НАТО	7	2	2	3	–	ДС/4
Тема 11. Структура організації НАТО	7	2	2	3	–	ДС/4
Тема 12. Етапи розширення Альянсу	7	2	2	3	–	ДС/4
Тема 13. Стратегії НАТО	7	2	2	3	–	ДС/4
Тема 14. Особливості діяльності НАТО	8	–	2	4	2	ДС/4
Тема 15. Миротворчі операції НАТО	10	2	2	4	2	ДС/4
Тема 16. НАТО у боротьбі з тероризмом та кіберзлочинністю	8	2	2	4	–	ДС/4
Тема 17. Програми стратегічного партнерства	8	2	2	4	–	ДС/4
Тема 18. Формування відносин НАТО – Україна	9	2	2	4	1	ДС/4
Тема 19. Сучасні проблеми євроатлантичної інтеграції України	9	2	2	4	1	ДС/4

Разом за модулем 2	80	18	20	36	6	40
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						МТР/60
Всього годин / Балів	150	34	38	68	10	100

Методи контролю: ДС – дискусія, МКР – модульна контрольна робота

5. Завдання для самостійного опрацювання

Елементи самостійної роботи студента	Кількість годин
читання літератури для занять	24
постійний огляд преси та інших засобів масової інформації	24
підсумковий тест	10
підсумковий іспит	10
Загальна кількість годин	68

6. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Запізнення можуть мати місце, якщо вони не є регулярними та не перешкоджають проведенню заняття. Спілкування під час занять повинно базуватися виключно на повазі до респондентів, незалежно від віку, статі, віросповідання, расової приналежності, політичних поглядів.

Політика щодо академічної доброчесності. Відповіді на питання повинні ґрунтуватися на власному баченні студентом проблематики, якщо використовуються результати дослідження інших осіб, то варто вказати автора та джерело. Списування є неприпустимим.

Політика щодо дедлайна та перескладання. Пропуски семінарських занять з можливістю відпрацювання є дозволеними у випадку захворювання студента. Максимальна кількість дозволених пропусків без обґрунтування причини – 3, відпрацювання є можливим у команді дисципліни на платформі Microsoft Teams у вигляді фото-, відеоматеріалів, презентацій.

7. Підсумковий контроль

Під час виконання завдань поточного оцінювання студент може отримати 40 балів, а, склавши модульну контрольну роботу, – ще 60 балів. Загальна сума балів, яку може отримати студент під час вивчення даної дисципліни посеместрово, становить 100 балів.

Якщо підсумкова семестрова оцінка не нижче 75 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з дисципліни. У протилежному випадку студент складає іспит. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Екзаменаційна оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних завдань. Модульна контрольна робота: 45 хвилин, 30 питань.

Питання на іспит

1. Історія розширення ЄС
2. Римські договори
3. Паризький договір
4. Єдиний європейський акт
5. Маастрихтський договір
6. Лісабонська угода
7. BREXIT
8. Європейський парламент
9. Європейська рада, Рада ЄС

10. Європейська комісія
11. Європейський центральний банк та Європейський суд аудиторів
12. Спільна зовнішня та безпекова політика
13. Консультативні органи ЄС
14. Політика згуртування ЄС
15. Громадянство ЄС та Шенгенська зона
16. Спільна грошова політика та Євро
17. Зовнішня політика ЄС
18. Європейська служба зовнішніх справ
19. Соціальна політика ЄС та рівність
20. Міграційна політика ЄС
21. Європейська екологічна політика
22. Освіта в ЄС
23. Нормативно-правові засади реалізації європейської та євроатлантичної інтеграції України
24. Етапи співпраці Україна – ЄС
25. Проблеми співпраці України та ЄС
26. Передумови виникнення НАТО
27. Етапи розширення НАТО
28. Цілі та завдання організації
29. Стратегічні концепції Альянсу
30. Трансформація діяльності НАТО
31. Політико-інституційна структура НАТО
32. Цивільні організації та структури НАТО
33. Військова організація та структури НАТО
34. Головні комітети НАТО
35. Допоміжні структури Альянсу
36. НАТО в Косово
37. НАТО в Північній Македонії
38. НАТО в Боснії та Герцеговині
39. Консультативна місія НАТО та місія розбудови потенціалу в Іраку
40. Співпраця з Африканським Союзом
41. Повітряна поліція НАТО
42. Операція «Морський охоронець».
43. НАТО в Афганістані
44. Боротьба з піратством в Аденській затоці та біля Африканського Рогу
45. Операція «Активні зусилля».
46. НАТО та Ірак
47. НАТО і Лівія
48. Партнерство заради миру
49. Середземноморський діалог
50. Стамбульська ініціатива співпраці
51. Основні цілі партнерства НАТО
52. Еволюція партнерства НАТО
53. Відносини НАТО – ООН
54. Відносини НАТО – ЄС
55. Відносини НАТО – ОБСЄ
56. Співпраця з різними організаціями
57. Демократична політична система як запорука ефективного суспільного розвитку
58. Демократичні механізми реалізації політичної влади як чинника політичного та економічного розвитку країн-членів НАТО

59. Верховенство права є гарантом політичної стабільності країн-членів НАТО
60. Демократичний тип політичної культури як чинник інтеграції країн-членів НАТО
61. Сучасний стан економічного розвитку країн-членів НАТО
62. Соціально-економічні стандарти країн-членів НАТО
63. Стратегічні цілі країн-членів НАТО та їх вплив на політичний та економічний розвиток
64. Відносини НАТО з державами-членами
65. Відносини НАТО з країнами, що не є членами
66. Історія співробітництва України та НАТО
67. Основні принципи співробітництва між НАТО та Україною
68. План дій Україна-НАТО
69. Співпраця Україна-НАТО у військовій сфері
70. Співробітництво України та НАТО в науково-технічній сфері
71. Подальший розвиток безпеки України крізь призму євроатлантичного співробітництва

8. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

9. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Кузь О. М. "Європа регіонів" як ідентичний проект / О. М. Кузь. *Політико-правова ментальність українського соціуму в умовах європейської інтеграції* : монографія / [О. О. Безрук, В. С. Бліхар, Л. М. Герасіна та ін.] ; за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2019. С. 149–165.
2. Balak I., Pikulyk O. Modern tendencies of the international relations. *Actual problems of regional researches: materials V International. scientific-practical Internet conference* (Lutsk, December 11, 2020). Lutsk, 2020. P. 202–204.
3. Романько І. І. *Історія України. Європейська та євроатлантична інтеграція України: історія, сучасний стан, перспективи*. Навчальний посібник/І.І. Романько. Кропивницький: ЛА НАУ, 2017. 272с.
4. Корнієнко В. О. *Україна в Європі і світі* : навчальний посібник / В. О. Корнієнко. Вінниця : ВНТУ, 2018.
5. *Європейський Союз*: навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.]; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. К.: Освіта України, 2020.
6. Пікулик О., Балак І. Східне партнерство: нові пріоритети співробітництва. *Актуальні проблеми регіональних досліджень* : матеріали V Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (м. Луцьк, 11 грудня 2020 р.) / за ред. В. Й. Лажніка. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. С. 208–211.
7. Федонюк С.В., Лажнік В.Й., Моренчук А.А., Романюк Н.І. *НАТО: історія, структура, діяльність, перспективи*: Навч. посіб. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. Націон. Ун-ту імені Лесі Українки, 2008. 258 с.
8. NATO Terminology. URL: <https://www.nato.int/cps/en/natohq/publications.htm>.
9. European Union. URL: <https://europa.eu/>